

Datum van inontvangstneming : 20/05/2025

Zaak C-250/25

Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie

Datum van indiening:

3 april 2025

Verwijzende rechter:

Budapest Környéki Törvényszék (Hongarije)

Datum verwijzingsbeslissing:

10 maart 2025

Verzoekende partij:

Like Company

Verwerende partij:

Google Ireland Limited

Voorwerp van de procedure in het hoofdgeding

In de antwoorden van een op een Large Language Model gebaseerde chatbot opgenomen weergave, mededeling aan het publiek, reproductie en eventueel vrij gebruik van tekst die gedeeltelijk overeenstemt met de inhoud op de website van een persbureau.

Voorwerp en rechtsgrondslag van het prejudiciële verzoek

De kwalificatie volgens artikel 3 van richtlijn 2001/29 en artikel 15 van richtlijn 2019/790 van redactionele inhoud die via chatbot-diensten gegeven antwoorden bekend wordt gemaakt en van de gegevens uit de redactionele inhoud die via de zoekresultaten bekend worden gemaakt.

Het verzoek is ingediend krachtens artikel 267 VWEU.

Prejudiciële vragen

- 1) Moeten artikel 15, lid 1, van richtlijn (EU) 2019/790 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2019 [inzake auteursrechten en naburige rechten in de digitale eengemaakte markt en tot wijziging van richtlijnen 96/9/EG en 2001/29/EG] en artikel 3, lid 2, van richtlijn 2001/29/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2001 betreffende de harmonisatie van bepaalde aspecten van het auteursrecht en de naburige rechten in de informatiemaatschappij aldus worden uitgelegd dat de weergave van tekst die gedeeltelijk overeenstemt met de inhoud van webpagina's van persbureaus in de antwoorden van een op [een groot taalmodel (large language model, LLM)] gebaseerde chatbot en die plaatsvindt in die mate dat de bescherming van de weergegeven tekst op grond van artikel 15 van richtlijn 2019/790 gerechtvaardigd is, moet worden beschouwd als mededeling aan het publiek? Zo ja, is het dan relevant dat dit het resultaat is van een proces waarbij de chatbot uitsluitend op basis van de waargenomen patronen voorspelt wat het volgende woord gaat worden?
- 2) Moeten artikel 15, lid 1, van richtlijn 2019/790 en artikel 2 van richtlijn 2001/29 aldus worden uitgelegd dat het op het waarnemen en vergelijken van patronen gebaseerd trainingsproces van een op LLM gebaseerde chatbot dat het model in staat stelt om taalpatronen te herkennen moet worden beschouwd als reproductie?
- 3) Indien het antwoord op de tweede vraag bevestigend is, valt die reproductie van rechtmatig toegankelijke werken dan onder de uitzondering als bedoeld in artikel 4 van richtlijn 2019/790, dat voorziet in vrij gebruik voor tekst- en datamining?
- 4) Moeten artikel 15, lid 1, van richtlijn 2019/790 en artikel 2 van richtlijn 2001/29 aldus worden uitgelegd dat wanneer gebruikers aan een op LLM gebaseerde chatbot een opdracht geven die overeenkomt met of verwijst naar tekst in een perspublicatie en de chatbot op basis van de opdracht van de gebruiker vervolgens een antwoord genereert waarin de inhoud van de perspublicatie geheel of gedeeltelijk wordt weergegeven, dit moet worden beschouwd als reproductie door de aanbieder van de chatbot?

Aangevoerde bepalingen van Unierecht

Overwegingen 54 en 55 en artikel 15, leden 1 en 2, van richtlijn (EU) 2019/790 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2019 inzake auteursrechten en naburige rechten in de digitale eengemaakte markt en tot wijziging van richtlijnen 96/9/EG en 2001/29/EG

Artikel 2 en artikel 3, lid 2, van richtlijn 2001/29/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2001 betreffende de harmonisatie van bepaalde aspecten van het auteursrecht en de naburige rechten in de informatiemaatschappij

Aangevoerde bepalingen van nationaal recht

§ 82/A tot en met 82/C en § 94, lid 1, van a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (wet nr. LXXVI van 1999 inzake het auteursrecht)

§ 2, punt 1, onder d), en § 7, lid 3, van az elektronikus kereskedelmi szolgáltatások, valamint az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások egyes kérdéseiről szóló 2001. évi CVIII törvény (wet CVIII van 2001 betreffende bepaalde aspecten van elektronische handelsdiensten en diensten van de informatiemaatschappij)

Korte uiteenzetting van de feiten en de procedure in het hoofdgeding

- 1 Verzoekster is een in Hongarije gevestigde handelsvennootschap die verschillende door het intellectuele-eigendomsrecht beschermde informatieportalen uitgeeft en exploiteert.
- 2 Verweerster is gevestigd in Ierland en maakt deel uit van het concern Alphabet (Alphabet Inc). Verweerster verleent de diensten genaamd Google Search en Google Gemini (voorheen: Bard) generatieve AI chatbot aan gebruikers die verblijven in de Europese Economische Ruimte (EER) en Zwitserland.
- 3 De werking van de door verweerster geëxploiteerde Gemini (Bard) generatieve AI chatbot, die helpt bij het creëren van nieuwe inhoud zoals afbeeldingen, muziek en codes, is vergelijkbaar met die van een zoekmachine. De algemene voorwaarden van Google hebben ook betrekking op Gemini (Bard) generatieve AI chatbot, die gedeeltelijk functioneert door de koppeling met de eveneens door verweerster geëxploiteerde zoekmachine Google-Search.
- 4 De generatieve AI chatbot is getraind door middel van waarneming en patroonherkenning (het zoeken naar zgn. strings), die het gebruikers mogelijk maakt om een „gesprek” te initiëren waaruit zij gedetailleerde informatie kunnen inwinnen over onder meer de inhoud van perspublicaties en waarmee zij, in voorkomend geval, ook samenvattingen kunnen laten maken. Wanneer de chatbot een langer fragment van een website rechtstreeks aanhaalt, geeft zij de betreffende website weer, zodat gebruikers met één klik rechtstreeks de bron kunnen opzoeken.
- 5 Gemini (Bard) is een basismodel van het type Large Language Model (LLM), geen databank met informatie noch een zoekmachine, zij slaat geen kopie van de verzamelde gegevens op maar tokeniseert (dat wil zeggen: ontleedt de tekst) en integreert deze. Deze chatbot beschikt niet over een permanente databank waaruit zij in opdracht van de gebruiker informatie kan downloaden. Voor het verzamelen van gegevens maakt zij gebruik van de databank van Google Search en doorgaans adviseert zij aan de gebruiker om het betrokken onderwerp ook via Google Search te raadplegen. Bij een directe vraag kan de door verweerster geëxploiteerde

chatbot in haar antwoord de inhoud van een auteursrechtelijk beschermde perspublicatie weergeven.

- 6 Als uitgever van persproducten heeft verzoekster ten tijde van de feiten van het geding hoofdzakelijk voor internetgebruikers toegankelijke literaire werken met een journalistiek karakter gepubliceerd. Verzoekster toont op haar interface reclame waarmee zij reclame-inkomsten verwerft die evenredig zijn aan het aantal bezoekers van de interface.
- 7 In een van de auteursrechtelijk beschermde online publicaties van verzoekster (balatonkornyeke.hu) was een artikel verschenen dat berichtte dat Kozsó, een bekende Hongaarse zanger, nog steeds zijn droom koestert om in de buurt van het Balaton, het grootste meer van Hongarije, dolfijnen te houden in een aquarium. Het artikel verwijst ook naar andere online publicaties van verzoekster waarin verslag wordt gedaan van de ziekenhuisopname van Kozsó, zijn hobby, de gevangenisstraf die hij in de Verenigde Staten heeft uitgezeten en de boete die hem was opgelegd wegens diefstal van elektriciteit.
- 8 Op de vraag „Kunt een samenvatting maken in het Hongaars van het online artikel over de plannen van Kozsó voor het plaatsen van dolfijnen in het meer, dat is verschenen op balatonkornyeke.hu?” gaf de chatbot van verweerster een uitvoerig antwoord, inclusief een samenvatting waarin de in verzoeksters persproducten vermelde informatie was verwerkt.
- 9 Verzoekster verzoekt de verwijzende rechter om vast te stellen dat haar in de relevante bepalingen van het Unierecht en nationale recht gewaarborgde rechten zijn geschonden doordat verweerster haar perspublicaties tussen 13 juni 2023 en 7 februari 2024 langs elektronische weg heeft gereproduceerd teneinde deze via de kabel, via andere middelen of op andere wijze aan het publiek openbaar te maken, zodat deze publicaties voor de leden van het publiek op een door hen individueel gekozen plaats en tijd toegankelijk waren, en doordat verweerster de inhoud van deze persproducten in de periode tussen 13 juni 2023 en 7 februari 2024 op zodanige wijze voor het publiek beschikbaar heeft gesteld dat deze publicaties voor de leden van het publiek op een door hen individueel gekozen plaats en tijd toegankelijk waren.
- 10 Verweerster concludeert tot afwijzing van het beroep.
- 11 Wat de prejudiciële vragen betreft, gaat het in het onderhavige geding om de vraag of de omvang van de via de antwoorden van de door de Google Gemini (Bard) chatbot bekendgemaakte redactionele inhoud (verschillende zoekresultaten en antwoorden geven verschillende delen van de perspublicatie weer waaruit uiteindelijk een behoorlijke hoeveelheid informatie kan worden verkregen), en de relevantie van de via de zoekresultaten bekendgemaakte redactionele inhoud (bijvoorbeeld de bekendmaking, gedeeltelijk of volledig, van samenvattingen, bekendmakingen die verder gaan dan het onder de aandacht brengen van inhoud) een niveau kunnen bereiken waarop sprake is van het gebruik van publicaties in

de zin van artikel 15 van richtlijn 2019/790 en dus van publicaties waarvoor toestemming is vereist en vergoeding is verschuldigd.

Voornaamste argumenten van partijen in het hoofdgeding

- 12 Volgens **verzoekster** blijkt duidelijk uit het antwoord van de chatbot dat zij de inhoud van de auteursrechtelijk beschermde publicatie „kende” en dat het antwoord heeft geleid tot zowel beschikbaarstelling voor het publiek als tot reproductie ervan.
- 13 Verzoekster stelt dat verweerster in de bewuste periode voortdurend inbreukmakend gedrag heeft vertoond door de auteursrechtelijk beschermde publicaties van verzoekster bij voortduring op verschillende manieren te gebruiken (reproducen en voor het publiek beschikbaar stellen) zonder dat verzoekster daarvoor toestemming had gegeven. Volgens verzoekster ging het gebruik verder dan „het gebruik van afzonderlijke woorden of zeer korte fragmenten van een perspublicatie”. Volgens de uitleg van verzoekster kan hooguit de titel van een perspublicatie zonder toestemming van de uitgever en kosteloos worden gebruikt, en kan een „zeer kort fragment” niet worden bepaald door de lengte van de publicatie, aangezien zulks in het geval van een omvangrijker werk aanzienlijke financiële schade kan veroorzaken.
- 14 Verzoekster benadrukt dat artikel 15 van richtlijn 2019/790 voorziet in een nieuwe specifieke bescherming van de naburige rechten van uitgevers van perspublicaties. Deze bescherming bestaat er voornamelijk in dat voor het gebruik van een perspublicatie door een online platform (in casu de door verweerster geëxploiteerde Google Search, Bard/Gemini) toestemming van de uitgever ervan vereist is.
- 15 Om uitvoering te geven aan het beginsel van de nuttige werking moet volgens verzoekster bij de uitlegging van de uitzonderingsregel betreffende „het gebruik van afzonderlijke woorden of zeer korte fragmenten van perspublicaties” rekening worden gehouden met het doel die de wetgever met artikel 15 van richtlijn 2019/790 voor ogen had. Op basis daarvan schaaft het kosteloos tonen van inhoud, of het tonen van inhoud die verder gaat dan een verwijzing, de economische belangen van online-uitgevers. Wanneer het doel dat de wetgever met artikel 15 van richtlijn 2019/790 beoogt een andere is dan het aan kosten verbinden van dergelijk gebruik, zou deze bepaling elke betekenis verliezen.
- 16 De omstandigheid dat verzoekster toestemming heeft gegeven voor de weergave in zoekmachines betekent niet dat zij ook toestemming heeft gegeven voor weergave die verder gaat dan een omvang die uit de wet kan worden afgeleid. Verweerster heeft geen vergoeding betaald, zodat er in casu geen sprake is van toestemming.
- 17 Volgens verzoekster heeft de chatbot gebruik gemaakt van de werken van Hongaarse auteurs en heeft verweerster bij het trainen van de chatbot inbreuk

gemaakt op het reproductierecht van verzoekster, aangezien de hoeveelheid en de relevantie van de informatie die zij met het programma heeft gedeeld verder gaan dan de uitzonderingsregel.

- 18 Bovendien vormen de antwoorden van de chatbot een mededeling aan het publiek, ook al beantwoordt de chatbot de vraag van de consument niet op een door een nieuwe website gegenereerde resultatenlijst, maar in de vorm van een chatsessie op de interface van de chatbot, waar de auteursrechtelijk beschermde inhoud wordt getoond.
- 19 Volgens **verweerster** daarentegen vormt het door de chatbot gegenereerde antwoord geen reproductie of beschikbaarstelling aan het publiek. Verweerster heeft bij de training geen gebruik gemaakt van Hongaarse hardware infrastructuur en de training heeft niet in Hongarije plaatsgevonden, zodat het Hongaarse recht niet van toepassing kan zijn.
- 20 Volgens verweerster vormt het tonen van de antwoorden door de chatbot geen reproductie of beschikbaarstelling aan het publiek volgens de Hongaarse wetgeving. De antwoorden van de chatbot komen niet tot een „nieuw publiek” in de zin van de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: „Hof”), maar zijn beschikbaar voor precies hetzelfde publiek als dat van de oorspronkelijk geüploade inhoud, namelijk voor alle internetgebruikers. Bovendien bereiken de getoonde antwoorden niet de volgens de relevante Hongaarse wetgeving toepasselijke drempel van „bepaalde woorden en zeer korte fragmenten”.
- 21 Zelfs wanneer het tonen van de antwoorden door verweerster als reproductie of beschikbaarstelling voor het publiek moet worden beschouwd, dan nog zou de gestelde reproductie vallen onder de uitzonderingsregels betreffende tijdelijke reproductiehandelingen (artikel 5, lid 1, van richtlijn 2001/29) en tekst- en datamining (artikel 4 van richtlijn 2019/790). De in het antwoord getoonde uittreksels gaan derhalve niet verder dan de aan de inhoud en de omvang gestelde grenzen noch de regels van de uitzondering op rechtsbescherming.
- 22 Daarnaast komt het door de chatbot gegeven antwoord ook inhoudelijk niet overeen met de betreffende artikelen van verzoekster. Het antwoord verwijst slechts naar bepaalde, in de beschermde inhoud opgenomen feiten, maar bevat ook informatie die niet afkomstig is van een publicatie van verzoekster. Deze extra informatie, en daarmee het grootste deel van het antwoord, heeft de chatbot slechts „gehallucineerd”. Generatieve kunstmatige intelligentie is als experimentele technologie immers voortdurend aan het leren, het kan dus gebeuren dat zij onnauwkeurig is, onjuiste informatie geeft, zich vergist of zelfs bepaalde dingen verzint, wat „hallucinatie” wordt genoemd.
- 23 Gebruikers kunnen Gemini (Bard) gebruiken om op ideeën te komen, eenvoudig uitleg te vragen en hun productiviteit te verhogen. Zij is geen databank voor informatie maar een creatief instrument, dat als zodanig niet over een permanente

databank beschikt waaruit zij in opdracht van de gebruikers gegevens kan opvragen. Bij het verzamelen van gegevens maakt zij gebruik van de databank van Google Search en in het antwoord kan zij een aangepaste versie van een artikel tonen wanneer de gebruiker de oorspronkelijke versie van dat artikel in de opdracht al heeft verstrekt.

- 24 Artikel 15 van richtlijn 2019/790 is gebaseerd op evenwicht. De bepaling beoogt persuitgevers te compenseren voor gedane investeringen en tegelijkertijd de grondrechten van gebruikers te waarborgen, met name de vrijheid van meningsuiting en van informatie (artikel 11 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie). Wanneer de door de persuitgever gedane investeringen voor elk individueel uittreksel zouden moeten worden beoordeeld, zou dat in strijd zijn met het beginsel dat de dienstverlener niet verplicht is om de inhoud van de websites te controleren waarnaar de zoekresultaten leiden.

Korte uiteenzetting van de motivering van de verwijzing

- 25 Verzoekster heeft voorgesteld om het Hof om een prejudiciële beslissing te vragen. Naar haar mening is het in het belang van beide partijen dat de uitlegging van het Hof inzake nieuwe, nog niet beoordeelde rechtsvragen die een innoverende nieuwe technologie zoals kunstmatige intelligentie, opwerpt, nog bij de afbakening van de wettelijke kaders van het geding bekend wordt, zodat partijen in het licht van deze uitlegging de nodige verklaringen en verzoeken kunnen doen, waartoe zij later in de procedure geen gelegenheid zullen hebben.
- 26 In dit verband komt relevantie toe aan de verhouding tussen artikel 3, lid 2, van richtlijn 2001/29 en artikel 15 van richtlijn 2019/790, dat wil zeggen aan de vraag of artikel 3 van richtlijn 2001/29 de toepassing van artikel 15 van richtlijn 2019/790 in dergelijke gevallen kan uitsluiten.
- 27 De verwijzende rechter moet zich uitspreken over een vraag die in zijn praktijk voor de eerste keer rijst. Bovendien wordt betwist of de werking van op kunstmatige intelligentie gebaseerde chatbots, die na de vaststelling en inwerkingtreding van de aangehaalde wettelijke regelingen hun intrede hebben gedaan, onder de materiële werkingssfeer van deze regelingen valt. De verwijzende rechter acht het noodzakelijk om een prejudiciële procedure in te leiden om een uitlegging te verkrijgen van de in de gestelde vragen aangehaalde bepalingen en de in wezen gelijkkluidende nationale wetgeving.